

עין משפט
נר מצוה

בג:

במה מדליקין פרק שני שבת

מסורת הש"ס

(6) (בבבא בתרא, ד.) (3) (מסכת
טוטה פ"ד, א.) (4) (לקמן ד'ר).
(7) (לקמן ד'ר) (מסכת מ"ג).
(8) (בבבא בתרא, י' ק"ה) (9) (א"ח, ג').
(10) (שבת, י"ג, ט') (11) (ש"ס, ט').
צ"ב י"ב: ד"ה אלתא.

תורה אור השלם

1 ובקשרם את קציר
ארבעם לא תכלה פאת
שדה לקצור ולקט קצירך
לא תלקט: ויקרא ט"ו ט'
2 לא ימשע עמוד העגן
ויקום ועמוד הקש לילכה
לפני העבד: שמות י"ג כ"ב

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה ד"ה נ"ב. צ"ב
מ"ג בדף ק"ה ע"ב מ"ב פ"א
ד"ה נ"ב פ"א א"ו: (7) ר"ה
הוא ל"ה ע"ב ע"ב ר"ה
אלהמו: (8) ד"ה ו"ה ו"ה נ"ב
ה"י הוא אלו:

גליון הש"ס

ב"ב א"ב ר"ב י"ח ר"ג:
פ"י מסכת י"ח י"ח:

הגהות הגר"א

(א) ב"ב דמוקד ר"ג. ל"ל
דחיל מר"ג:
(ב) שם דחיל מר"ג. ל"ל
דמוקד ר"ג:

מוסף רש"י

לא ימשע הקש לא עמוד
העגן ט'. משלים לעמוד
העגן. שם ש"ל י"ח י"ח
עולה ט'. מסכת י"ג כ"ב.

הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרוסמי ניסא. ונראה
לרשב"א כשכל ר"ח טבת להיות בשבת שיש להפטיר בנרות
זכריה משום פרוסמי ניסא ולא נהשמים כסאי שהיא הפטרת ר"ח
ועוד כיון שהמפטיר קורא בשל חנוכה יש לו להפטיר מענין שקרא
ומה שמקדימים לקרות בשל ר"ח
משום דנקריאת התורה כיון דמאי
למעבד מרזיבו תדיר ופרסומי ניסא
עזדינן מרזיבו ומדיר קודם אכל
היכא דלא אפשר למעבד מרזיבו
פרסומי ניסא עדיף ועוד דנקריאת
התורה אין כל כך פרסומי ניסא
שאנו מזכיר בה נרות כמו בפטרה
ועוד נראה לרשב"א דעל כן הקדימו
של ר"ח כ"י שהמפטיר יקרא בשל
חנוכה ופטיר בנרות זכריה:
ד"ג הוא דהוה רגלי בשבתא. פי'
הנעל והאשה לכן אמר מרי
גברי רבנדי נפקי מהכא ולקמן אמר
חזא דהוה רגילה האשה לבדה לכן
קאמר דנפיק חד גברא רבא זכותא:
ד"ב נשא דרב שיבו. אומר ר"ח
דכנר נפטר אצוי לכן קאמר
נחאי לטנא דאי מחיים הוא ליה
למימר דבי אצוה ואומר ר"ח נשס
אצוי שמואל ששכחתינו כמנהג אס'
כניי הכלה מחיים כותבין להעגלת
ליה מצי אצוה ואס' כנר מת כותבין
דהעגלת ליה מצי נשא ולרשב"א נחאי'
דאפי' מחיים אשכחן דקאמר בי נשא
נפקי מי שפחשיץ (לקמן דף קט').
לוי כביה דרב הונא בר מייא אשכחיה
נגבלא דבי נשא דקנגיל וספי לתוריה
נשס היה אחא אצוה אשכחיה כ"י
ויכול למוזב כמנהגא כאשר יל"ה:
גזרה יו"ט אבו שבת. וא"ת ככל
שמיני שאין מדליקין בהן
בשבת נגזרו יו"ט אטו שבת ובמתי'
תן אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט
משמע דבשאר שמיני מדליקין וי"ל
דבשאר שמיני דיון דאין נמשצין
אחר הפמילה כי שרי ביו"ט לא אחי
למשרי בשבת דפשיטא הוא דליכא
למימר בהן שמה יטה אכל שמן
שריפה וי שרי ביו"ט איכא למטעי
ואחי למשרי בשבת כיון דנמשך אחר
הפמילה לפי שאינו פשוט לעולם
דעממא דמתוך שמהו עליו לשורפו
גורה שמה יטה הקשה ה"ר אליעזר
דהכא מפרש דבה דעממא גורה יו"ט
אטו שבת ולקמן (דף ד'): מפיק
מקרא דהוא לבדו והשיב לו רבינו
שמואל דע"כ לקמן הו"י רבא הוא
אחר שא"י והכא רבה שהרי משיב לו
אני תלמידו וגם פליג עליה רב
חסדא חזירו אך קשה מאי פריך הכא
אני חלל מעתה ביו"ט לשתרי והוא
גופיה מפיק לקמן דאין מדליקין
בשמן שריפה מעולת שבת בשבתו
ונראה לפרש דאני ורבא לקמן לא
קיימי אמאי דקאמר מ"ט אין מדליקין
לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט ולית

ומפני ענייני שלא יהו עניים יושבין
ומשמרין עבשיו מניח בעה"ב פאה ומפני
חשדה שלא יהיו עוברין ושבין אומרים תבא
מארה לאדם שלא הניח פאה בשדהו ומשום
יבל תכלה אמו כולהו לאו משום בל תכלה
יניהו אמר רבא מפני הרמאין: אמר רב יצחק
בר רדיפה א"ר הונא "נר שיש לה שני פיות
עולה לב' בני אדם אמר רבא ימילא קערה
שמן והקיפה פחילות כפה עליה כלי עולה
לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי עשאה
כמוין מדורה ואפילו לאחד נר אינה עולה:
אמר רבא פשיטא לי ינר ביתו ונר חנוכה נר
ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקידוש
היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו כ"י
רבא נר חנוכה וקידוש היום מהו קידוש היום
עדיף דתדיר או דילמא נר חנוכה עדיף משום
פרסומי ניסא בתר דאבעיא הדר פשטה
ינר חנוכה עדיף משום פרוסמי ניסא: אמר
רב הונא והרגיל כנר היווין ליה בניס תלמידי
בכמים הוהרי במזוזה וזכה לדירה נאה הוהרי
בציצית וזכה לטלית נאה הוהרי בקידוש
היום וזכה וממלא גרבי יין רב הונא הוה
רגיל דהוה חליף ותני אפתחא דרבי אבין
נגרא הוא דהוה רגיל בשרגי טובא אמר
תרי גברי רברבי נפקי מהכא נפקי מינייהו
רב אידי בר אבין ורב חייה בר אבין רב
חסדא הוה רגיל דהוה חליף ותני אפתחא
דבי נשא דרב שיובי הוא דהוה רגיל בשרגי
טובא אמר גברא רבא נפק מהכא נפק
מינייהו רב שיובי דביתוהו דרב יוסף הוה
מאחרה ומדלקת ליה אמר לה רב יוסף תניא
י"ל לא ימיש עמוד העגן יומם ועמוד האש
לילה מלמד שעמוד עגן משלים לעמוד
האש ועמוד האש משלים לעמוד העגן
סברה לאקדומה אמר לה ההוא סבא תניא
'ובלכד שלא יקדים ושלא יאחר: " אמר
רבא דרחים רבנן הוה ליה בנין רבנן (א) דמוקד
רבנן הוה ליה חתנוותא רבנן (ב) דחיל מרבנן
הוא גופיה הוה צורבא מרבנן ואי לאו בר הכי
הוא משחמען מיליה כצורבא מרבנן: ולא
בשמן שריפה הו": מאי שמן שריפה אמר רבה
ישמן של תרומה שנממאה ואמאי קרו לה שמן שריפה והואיל ולשריפה עומד
ובשבת מ"ט לא מתוך שמוצה עליו לבערו גזרה שמא יטה א"ל אביי אלא
מעתה ביו"ט לישחרי אלמה תנן אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט גזרה י"ט
אטו שבת רב חסדא אמר לשמא יטה לא חיישינן אלא הכא ביו"ט שחל להיות
ע"ש עסקינן לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט והוא מדקתני סיפא אין מדליקין
בשמן שריפה ביו"ט מכלל דרישא לאו ביו"ט עסקי' א"ר הנינא מסורא מה טעם
קאמר מה טעם אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט
תניא

לבו האי גזרה [תרומה אטו קדשים] אלא קיימי לפרושי מ"ט אין שורפין קדשים ביום טוב ורשב"א מפרש הכי חלל מעתה ביום טוב
לישתרי וי אמרת בשלמא דמיירי ביום טוב שחל בערב שבת ועממא לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב כדמוקי לה רב חסדא שפיר
אלא כיון שאמרת טעמא דאין מדליקין בשבת גזירה שמה יטה השמה לא מני לפרושי דביום טוב אין מדליקין לפי שאין שורפין קדשים
ביו"ט דהא מה שייך יו"ט למיתני הכא כיון דביו"ט עממא אחרינא הוא אלא לר"ך לפרש דביו"ט נמי שמה יטה ומאי יטה שייך ביו"ט ולפי'
מתייבז לישאל חלל מעתה דמשמע שיש לפרש בענין אחר שלא יקשה ביו"ט לישחרי ולא קשה דאני אדאני ואס' מאמר דהכא גזר רבה
יו"ט אטו שבת ושבת גופיה שמה יטה א"כ סבר דגורין גזרה לגורה זכריה שפירקן קאמר היא גופיה גזרה ואין ניקוס ונגזרו גזרה לגורה
ולא

אמר רב הונא (גין) שיש
לו כי פיות עולה לבי
כני אדם. אמר רב מילא
קערה שמן והקיפה פחילות
עולה בניין פחילות לבני
אדם. אילו הן מן המהדיין
שצורכין לר לבל אחר
ואחר. ואס' לא כפה עליה
לכא עשית כמורה ואפילו
לא אחא אינה עולה. אמר רבה
נר ביתו עדיף מנר חנוכה
וקידוש היום. משום שלום
ביתו. וי"ו וי"ו וי"ו וי"ו
ירצה כי שלום אהלך.
וגר חנוכה עדיף מקידוש
היום כדי לפרסומי ניסא.
אמר רב הונא הרגיל כנר
חנוכה היווין לו בניס ח"ת.
הוהרי כמזוזה כ"י. ודיבתו
דרב יוסף הוה מאחרת
ומדלקת. סמך רב השיב
ענינא לא ימיש עמוד העגן
ויקום. מלמד שפשוט
העגן משלים לעמוד האש.
כלומר כ"י עמוד האש
עדין עמוד העגן קיים.
כבר לאקדומי טובא. ונח
ליה הוהא סבא ובלכד
שלא יקדים ובלכד (שלא)
יאחר. אלא כפי שפיתת
זחמה קודם כמטת תורה
דילקט ולא חסדא שריפה.
אוקמה רב חסדא ביו"ט
שחל להיות ביו"ט עסקינן
ביו"ט מדליקין נר של שבת
בשבת וית נשכח מלוקי
ביו"ט. ואין מדליקין בשמן
שריפה ביו"ט קדשים שאין
שורפין קדשים ביו"ט.